

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS POHJOIS-POHJANMAAN ALUEELLE 10.5. – 31.5.2021

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on ajalla 13.3.2020 – 29.4.2021 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Aluehallintovirasto on 29.4.2021 antamallaan päätöksellä (PSAVI/3937/2021) kieltänyt Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa on voitu kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu korkeintaan 10 (kymmenen) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen antamaa ohjetta (liite 1) joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvollisuuksia. Määräys on voimassa ajalla 3.5.2021 – 9.5.2021.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kuntien alueilla sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia seuraavasti:

Ajalla 10.5.-23.5.2021

Ajalla 10.5.-23.5.2021 voidaan järjestää sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu korkeintaan 20 (kaksikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen antamaa ohjetta (liite 1), joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvoitteita.

Lisäksi ajalla 10.5.2021-23.5.2021 voidaan sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestää yli 20 (kahdenkymmenen) henkilön yleisötilaisuus tai yleinen kokous edellyttäen että:

1. tiloissa on käytettävissä useita katsomolohkoja tai osallistujille tarkoitettuja rajattavissa olevia alueita, joiden kaikkien välille on järjestettävä selkeä suojavyöhyke,
2. tilaisuuteen osallistuva yleisö voidaan sijoittaa omille istumapaikoille tai omille alueille enintään 20 (kahdenkymmenen) henkilön erillisiin katsomolohkoihin tai vastaaviin osallistujille tarkoitettuihin alueisiin, joihin jokaiseen on oltava omat kulkureitit, palvelut (kuten mahdolliset tarjoilupalvelut ja saniteettitilat) sekä tapahtumahenkilökunta,

ja

3. osallistujien turvallisuus voidaan varmistaa noudattamalla edellä mainittua opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen antamaa ohjetta (liite 1), joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvoitteita.

Ajalla 24.5.-31.5.2021

Ajalla 24.5.-31.5.2021 voidaan sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu korkeintaan 50 (viisikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen antamaa ohjetta (liite 1), joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvoitteita.

Lisäksi ajalla 24.5.2021-31.5.2021 voidaan sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestää yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuus tai yleinen kokous edellyttäen että:

1. tiloissa on käytettävissä useita katsomolohkoja tai osallistujille tarkoitettuja rajattavissa olevia alueita, joiden kaikkien välille on järjestettävä selkeä suojavyöhyke,
2. tilaisuuteen osallistuva yleisö voidaan sijoittaa omille istumapaikoille tai omille alueille enintään 50 (viidenkymmenen) henkilön erillisiin katsomolohkoihin tai vastaaviin osallistujille tarkoitettuihin alueisiin, joihin jokaiseen on oltava omat kulkureitit, palvelut (kuten mahdolliset tarjoilupalvelut ja saniteettitilat) sekä tapahtumahenkilökunta,

ja

3. osallistujien turvallisuus voidaan varmistaa noudattamalla edellä mainittua opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen antamaa ohjetta (liite 1), joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvoitteita.

Määräys on voimassa ajalla 10.5.2021-31.5.2021 seuraavien kuntien alueella: Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Hailuoto, Ii, Kalajoki, Kempele, Kuusamo, Kärsämäki, Liminka, Lumijoki, Merijärvi, Muhos, Nivala, Oulainen, Oulu, Pudasjärvi, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Raahe, Reisjärvi, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Taivalkoski, Tyrnävä, Utajärvi, Vaala ja Ylivieska.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Tartuntatautilain 7 §:n 1 momentin mukaan tartuntatautien torjunnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle. Ministeriö vastaa valtakunnallisesta terveydenhuollon häiriötilanteisiin tai niiden uhkaan varautumisesta ja näiden tilanteiden johtamisesta. Em. säädöksen 2 momentin mukaan tartuntatautien torjunnan kansallisena asiantuntijalaitoksena toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, joka mm. tukee asiantuntemuksellaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriötä ja aluehallintovirastoja, ylläpitää tartuntatautien torjuntaa palvelevia valtakunnallisia epidemiologisia seurantajärjestelmiä sekä ohjaa ja tukee tartuntatautien torjuntatyötä kunnissa, sairaanhoitopiirien kuntayhtymissä ja sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköissä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan koronaviruksen (SARS-CoV-2) aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätyneet sairastuneiden hengitystie-eritteitä. Virus kiertää sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle. Vakavia tautimuotoja estävien rokotteiden antaminen väestölle on kesken, eikä nopeaa rokotuskattavuuden lisääntymistä riittävän kattavalle tasolle ole odotettavissa tämän päätöksen voimassaoloaikana. Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus ECDC on todennut riskinarviossaan, että toistaiseksi ei ole riittävästi näyttöä siitä, että rokotukset vähentäisivät tartuntojen leviämistä. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön (STM) 5.1.2021 ajalle tammi–toukokuu 2021 antaman päivitetyn toimintasuunnitelman (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön julkaisuja 2021:1) mukaisesti epidemiologinen tilannekuva on jaettu kolmeen vaiheeseen: perustaso, kiihtymisvaihe ja leviämisvaihe. Niiden avulla arvioidaan suositusten ja rajoitusten tarvetta ja kohdentamista, ja niitä voidaan käyttää päätöksenteon perusteluina alueellisesti ja valtakunnallisesti. Ilmaantuvuus, positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä ja tartuntalähteiden jäljitettävyydet ovat osa niistä mittareista, joiden avulla tilanteen kehittymistä seurataan. STM ohjeistaa paikallisia ja alueellisia tartuntatautiviranomaisia suunnitelmassa mm. siten, että epidemiatilanteen heikentymiseen on reagoitava nopeasti ja ennakoivasti ottamalla käyttöön tehokkaita ja epidemiologisesti tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä. Alueen tilannetta arvioitaessa on merkitystä annettava myös ympäröivien alueiden tartuntatilanteelle sekä valtakunnalliselle epidemiatilanteelle. Rajoitustoimenpiteitä ei saa myöskään purkaa ennen aikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää harkiten, jotta uusia

tartuntaryypäitä ei pääse syntymään. Epidemian leviämisvaiheen uhassa olevien maakuntien tulee ottaa jo ennakoivasti käyttöön leviämisvaiheen rajoitukset ja suositukset epidemian hillitsemiseksi, ja samankaltaista ennakointia tulee tehdä kiihtymisvaiheen uhatessa. Ohjeistuksen mukaan tilanteessa, jossa ilmaantuvuus on koko maan tasolla noussut ja yhä useampi alue on todennut olevansa joko kiihtymis- tai jopa leviämisvaiheessa voi THL arvioida, että ihmisten terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn varmistamiseksi on tarpeen ottaa käyttöön lisää toimia ihmisten välisten fyysisten kontaktien vähentämiseksi koko Suomessa. Tällöin THL voi suosittaa muusta tilanteesta poikkeavia raja-arvoja kokoontumisiin.

THL on epidemiologisessa arviossaan aluehallintovirastolle (30.11.2020) todennut, että ihmisten terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn varmistamiseksi on tarpeen ottaa käyttöön lisää toimia ihmisten välisten fyysisten kontaktien vähentämiseksi koko Suomessa. Tällä pyritään sekä ehkäisemään yhä useamman alueen epidemiatilanteen kiihtymistä perustason yläpuolelle että kääntämään ilmaantuvuus laskusuuntaiseksi niillä alueilla, jotka ovat jo siirtyneet kiihtymis- ja leviämisvaiheeseen. Edellä mainituin perustein THL suositaa, että aluehallintovirastot ottaisivat käyttöön seuraavat raja-arvot julkisten kokoontumisten kohdalla, käyttäen kriteereinä sosiaali- ja terveysministeriön koronavirusepidemian torjunnan hybridistrategian toimintasuunnitelman epidemiatasoja; Alueet, jotka ovat leviämisvaiheessa: Sallitaan korkeintaan 10 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Alle 10 henkilön kokoontumisissa tulee noudattaa THL:n ja opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksia turvaväleistä ja tartuntaa ehkäisevistä varotoimista. Alueet, jotka ovat kiihtymisvaiheessa: Sallitaan korkeintaan 20 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Alle 20 henkilön kokoontumisissa tulee noudattaa THL:n ja opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksia turvaväleistä ja tartuntaa ehkäisevistä varotoimista.

COVID 19 -epidemian hillinnän hybridistrategian toimintasuunnitelman täydennys (26.1.2021)

Uutena potentiaalisesti merkittävänä epidemiologisena uhkatekijänä on ilmennyt SARS-COV-2 virusmuunnoksia. Euroopan tautien valvonnan ja ehkäisyn keskus ECDC on arvioinut 29.12.2020 julkaisemassa riskinarviossa, että uusi Covid-19 -muunnos (SARS-CoV-2 VOC 202012/01) leviää selvästi nopeammin kuin koronaviruksen aiemman alatyypit. Vaikka tapauskuolleisuus ei vaikuta lisääntyneeltä, voi uusi virusmuunnos yleistyessään aiheuttaa selvästi aiempaa nopeammin leviävän epidemian ja lisääntyneen tapausmäärän johdosta vakavasti vaarantaa terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyn. Uusi virusmuunnos muodostaa siten merkittävän uuden epidemiauhan, jonka leviämistä Suomeen tulee tehokkaasti torjua. Epidemiatilanteen heikentymiseen on

reagoitava nopeasti ja ennakoivasti. Epidemiaa torjutaan tartuntatautilain nojalla ensisijaisesti paikallisin ja alueellisin toimenpitein. Tehokas tartunnanjäljitys ja tartuntojen leviämisen estämiseen kohdennetut paikalliset ja alueelliset torjuntatoimet ovat avainasemassa myös valtakunnallisen epidemiatilanteen vaikeutumisen estämiseksi.

Valtioneuvosto on hyväksynyt 26.1.2021 esityksen, että STM tekee hybridistrategian toteuttamisesta annettuun toimintasuunnitelmaan täydennyksen. Täydennyksen mukaan tällä hetkellä rajanylitykseen liittyvien toimenpiteiden ohella on olennaista torjua maassa jo mahdollisesti olevan virusmuunnoksen leviämistä, epidemian kääntymistä uudelleen kiihtyvään kasvuun ja COVID 19-taudin leviämistä. Näin ollen voimassa olevat rajoitustoimenpiteet alueilla niiden eri epidemiatasoilla on pysytettävä vähintään nykyisellä tasollaan, kunnes virusmuunnoksen leviämistä ja sen estämiseksi tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta on voitu edelleen arvioida. Alueen epidemiologisen tilanteen kohentuessa rajoitteiden lievennys tulee toteuttaa asteittain ottaen huomioon valtakunnallinen epidemiatilanne, epidemian kiihtymisen alueelliset juurisyyt, tartuntojen määrän kehitys ja vaikutusten kokonaisarviointi.

COVID 19 -epidemian hillinnän hybridistrategian toimintasuunnitelman päivitys (25.2.2021)

Tartuntatautilain muutos (147/2021), jolla lakiin lisättiin uudet tilapäiset toimivaltuudet epidemian leviämisen estämiseksi, tuli voimaan 22.2.2021. Tilapäiset valtuudet ovat voimassa 30.6.2021 saakka. Ministeriö on tämän lainmuutoksen johdosta 25.2.2021 päivittänyt toimintasuunnitelman osan 3 sekä sen liitteenä aiemmat, 23.10.2020 annetut ministeriöiden toimenpidesuosituksot eri epidemiavaiheisiin. Toimintasuunnitelmassa (OSA 3: Suositusten ja rajoitusten käyttö, s. 21-22) ohjataan asettamaan toimenpidetasoilla 1-3 ehdottomat enimmäisrajat yleisötilaisuuksiin ja yleisiin kokouksiin sekä ulko- että sisätiloissa.

Suuntaviivat covid-19-epidemiaan liittyvien rajoitustoimien ja -suositusten hallitulle purkamiselle: Hallituksen muistio 20.4.2021

Suunnitelman mukaan hallituksen tavoitteena on hallitun rajoitustoimenpiteiden purun kautta rakentaa siltaa aikaan, jolloin suuri osa aikuisväestöstä on saanut vähintään yhden rokotteen. Purkutoimet aloitetaan ryhmistä, joihin rajoitustoimenpiteet ovat aiheuttaneet aivan erityistä rasitetta. Ensimmäisenä on tarkoituksena purkaa lasten ja nuorten toiminnan rajoituksia, vapauttaa ulkona tapahtuvaa ryhmäharrastustoimintaa ja mahdollisuuksien mukaan avata myös kirjastot ja museot terveysturvallisin järjestelyin.

Suunnitelman mukaan sekä valtakunnallisesti ohjeistettuun että alueilla toteutettavaan hallittuun rajoitusten purkuun sisältyy vaihteellinen

eteneminen, jossa seuraavaan purkuvaiheeseen siirtymisen mahdollisuudet arvioidaan kahden viikon kuluttua edellisestä, jotta epidemiatilanne pysyy hallinnassa. Rajoitusten lieventämisen tai purkamisen jälkeenkin on huomattava, että aluehallintovirastot, kunnat ja muut toimivaltaiset tahot voivat asettaa alueellisia ja paikallisia rajoituksia silloin, kun se on ennakoivasti välttämätöntä epidemian leviämisen estämiseksi. Alueellisten rajoitteiden purkamisessa toimitaan tartuntatautilain mukaisten toimivaltuuksien mukaan eri toimijoiden välisessä yhteistyössä.

Hallituksen muistio "Suuntaviivat covid-19-epidemiaan liittyvien rajoitustoimien ja -suositusten hallitulle purkamiselle: Hallituksen muistio 20.4.2021" on saatavissa verkko-osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-650-1>

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjauskirje rajoitustoimenpiteistä (23.4.2021)

Sosiaali- ja terveysministeriö on kirjeellään (VN/11430/2021) ohjannut leviämisen- ja kiihtymisvaiheen sekä perustason alueita epidemiantorjunnassa. Pohjois-Pohjanmaan alue on STM:n arvion 21.4.2021 mukaan perustason alue. Ohjauksen mukaan kunkin toimivaltaisen viranomaisen on tarkasti seurattava päätöstensä vaikutuksia ja lakisääteisten soveltamisedellytysten täyttymistä. Lähtökohdana voidaan pitää, että sekä nykyisten että uusien rajoitustoimien vaikutusten yhdenmukainen arviointi edellyttää toimenpiteestä riippuen vähintään kahden tai kolmen viikon seuranta-aikaa. Kulloinkin käytettävät toimet valitaan kokonaisuutensa perusteella siten, että epidemian hallinnassa saavutettava hyöty on mahdollisimman suuri suhteessa toimenpiteen aiheuttamiin sosiaalisiin ja taloudellisiin haittavaikutuksiin. Tämän seurannan ja kokonaisarviointin perusteella rajoitustoimia voidaan purkaa, pitää ennallaan tai palauttaa takaisin voimaan. Toimenpidekokonaisuuden purkaminen ja purkamisen sisältö tulee siten perustaa monipuoliseen ja laajaan arviointiin purkamisen vaikutuksista sekä sen pohjalta huolellisesti suunniteltuun korvaavaan toimenpidekokonaisuuteen tai perusteltuun arvioon välittömän leviämisen uhan väistymisestä, jotta voidaan uudessa tilanteessa turvata epidemian leviämisen hillintä. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän toimintakyky varmistetaan käytettävissä olevin keinoin kaikissa olosuhteissa. Yksittäisten rajoitustoimien purkamista voidaan tukea muun muassa suosituksilla ja kohdennetuilla rajoituksilla, joilla estetään epidemian yltyminen rajoituksia purettaessa. Ohjauksen mukaan alueen siirtyessä epidemian kiihtymisvaiheesta perustasolle sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee, että alueella pidetään vielä voimassa kiihtymisvaiheen toimenpiteet (kuten päätökset yli kuuden (6) henkilön yleisötilaisuuksien kieltämisestä) ja ryhdytään asteittain purkamaan niitä vasta huolellisen harkinnan ja monipuolisen arvioinnin jälkeen. Alueen siirtyessä kiihtymisvaiheesta

perustasolle ministeriö suosittelee mm. 1-2 viikon seuranta-aikaa ennen rajoitusten asteittaista purkua.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen hybridistrategian seurannan tilannearvioraportti (28.4.2021)

Raportin valtakunnallisen tilannearvion mukaan uusien Covid-19-tapausten määrä on kääntynyt maaliskuun puolenvälin jälkeen selvästi laskuun, mikä on hyvä merkki siitä, että Suomessa epidemia on toistaiseksi rauhoittumassa. Annetut suositukset ja rajoitukset sekä ravitsemisliikkeiden sulkua ovat selvästi tuottaneet tulosta ja estäneet tartuntoja. Kevään edetessä myös rokotusten eteneminen ja kausivaihtelu alkavat tukea epidemiatilanteen kohenemistä.

Tällä hetkellä todettujen tartuntojen määrä vastaa viime vuodenvaihteen ja loka-marraskuun 2020 tartuntatilannetta. Tilanteen parantumisesta huolimatta tartuntoja todetaan edelleen paljon. Siksi tilanne voi nopeastikin jälleen heiketä, jos ihmisten väliset kontaktit lisääntyvät merkittävästi ja tartunnat pääsevät leviämään väestössä vapaammin.

Viikolla 16 (ajalla 19.–25.4.) todettiin yhteensä 1615 uutta Covid-19-tapausta, mikä on noin 300 tapausta vähemmän kuin edellisellä viikolla. Viikolla 16 tapauksia oli 67 % vähemmän kuin viikolla 10, jolloin tapausmäärä oli koko epidemia-ajan korkein (4941 tapausta). Sataatuhatta asukasta kohden uusia tartuntoja ilmaantui kahden viimeksi kuluneen viikon aikana 64, ja kahden niitä edeltävän viikon aikana 105. Arvioitu tehollinen tartuttavuusluku on tällä hetkellä 0,70–0,90 (90 % todennäköisyysväli). Arvioitu tartuttavuusluku on pysytellyt alle yhden viikosta 13 (7.4.) lähtien.

Otettujen näytteiden määrä on pysynyt samalla tasolla kahden viimeksi kuluneen viikon aikana. Positiivisten näytteiden osuus testatuista näytteistä on samaan aikaan pienentynyt, ja viikolla 16 osuus oli noin 1,4 %. Tämä merkitsee sitä, että tartunnat havaitaan edelleen tehokkaasti.

Sairaalahoidon kuormitus oli suurimmillaan maaliskuun lopulla ennen pääsiäistä (viikoilla 12 ja 13). Tästä sairaalahoidon yhteenlaskettu potilasmäärä on vähentynyt puoleen, mutta viimeisen viikon aikana kuormituksen lasku on hidastunut. Tehohoidon potilasmäärä on huhtikuun puolenvälin jälkeen pysynyt melko vakaana. Ennusteet tulevan viikon valtakunnallisista erikoissairaanhoidon- ja tehohoitajaksojen lukumääristä ovat laskeneet edellisen viikon ennusteista.

Epidemiatilannetta luonnehtivat suuret alueelliset erot: maan etelä- ja lounaisosissa Covid-19-tapausten ilmaantuvuus on edelleen suurta. Ilmaantuvuus on kuitenkin edelleen pienentynyt useimmissa sairaanhoitopiireissä.

Koko maassa uusien kotimaisten tartuntojen tartunnanlähde saatiin selvitettyä yli 70 %:ssa tapauksista. Selvitettyjen tartuntojen osuus on samaa luokkaa kuin edellisellä viikolla. Uusista tartunnoista yli 27 % todettiin henkilöillä, jotka olivat tartunnan toteamishetkellä karanteenissa. Tämä osuus on pienentynyt edellisviikosta, jolloin 40 % tartunnoista todettiin karanteenissa olevilla henkilöillä. Karanteeniin asetettujen henkilöiden viikoittainen määrä (6 528 henkilöä viikolla 16) on tasaantunut maaliskuun puolenvälistä jatkuneen laskun jälkeen.

Koronavirusrokotukset etenevät hyvin kaikilla erityisvastuualueilla. Koko maassa jo 88 % 70 vuotta täyttäneistä on saanut yhden rokoteannoksen, ja 50 vuotta täyttäneistä 57 %. Lääketieteellisten riskiryhmien arvioidaan pääosin saaneen 1. annoksen toukokuun puoleen väliin mennessä, ja kaikkien halukkaiden 16 vuotta täyttäneiden heinäkuun loppuun mennessä. Rokotteiden arvioidaan vähentäneen sairaalahoidon tarvetta Covid-19-tautiin sairastuneilla.

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan tilanteesta:

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella THL:n tartuntatautirekisterin mukaan ilmaantuvuusluku viimeisen kahden viikon ajanjaksolta on 37,7, ja sitä edeltävän jakson 23,8 (viimeisimmät tiedot päivältä 5.5.2021). Vastaavat COVID-19 -tapausmäärät ovat 155 ja 98. Oulun yliopistollisessa sairaalassa on kaksitoista COVID-19 -potilasta hoidossa (tilanne 5.5.2021).

Oulun kaupungissa on pääosa Pohjois-Pohjanmaan alueen tartunnoista, mutta tartuntoja on todettu myös pienemmissä kunnissa Pohjois-Pohjanmaalla. Oulun lisäksi uusia tartuntoja (tartuntoja 1 tai enemmän ajalla 19.4.2021 – 2.5.2021) on todettu viimeisen kahden viikon aikana viidessätoista alueen kunnista. Oulun yliopistollisessa sairaalassa (OYS) ja Oulun kaupunginsairaalassa (OKS) 22.4.2021 todettu tartuntaketju on laajentunut käsittämään yli 50 tartuntatapausta.

Pohjois-Pohjanmaan alueellisen koronaviruksen torjuntatoimia koordinoivan yhteistyöryhmän kokouksessa 4.5.2021 oli edustus sairaanhoitopiiristä, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta, THL:stä, Oulun kaupungista sekä aluehallintovirastosta. Alueellinen koordinaatioryhmä totesi yksimielisesti, että Pohjois-Pohjanmaan alue muilta osin jatkaa edelleen koronaepidemian perustasolla, mutta Oulu on epidemiologisen kokonaistilannearvion perusteella edelleen kiihtymisvaiheessa. Oulun koronatilanne näyttää kuitenkin olevan tasaantumassa. Pohjois-Pohjanmaan alueen ja Oulun ilmaantuvuuden nousu johtuu paljon OYS-OKS-koronaepidemiasta. Noin puolet viikolla 17 todetuista koronatartunnoista liittyy sairaalaepidemiaan ja muutenkin tartunnanlähteet on saatu hyvin jäljitettyä. Vaikka tartuntaketjut ovat hyvin

jäljitettävissä, kyse on kuitenkin yhä enemmän varianttivirusista. OYS-OKS-epidemian vuoksi myös sairaalahoidossa olevien potilaiden määrä on nyt ollut korkeampi.

Alueellinen koordinaatioryhmä suositti epidemiologinen tilanne huomioiden ajalle 10. - 23.5.2021 koko Pohjois-Pohjanmaan alueelle, että ulko- ja sisäliikuntatiloja (esim. uimahallit) voidaan avata kuntien oman harkinnan mukaan. Lisäksi yksityistilaisuuksien osallistujamäärän rajaa suositeltiin nousevaksi 20:een.

Alueellinen koordinaatioryhmä suositti epidemiologisen tilanteen perusteella tehdyn kokonaisarviointin pohjalta yksimielisesti, että Pohjois-Suomen aluehallintovirasto kieltäisi ajanjaksolla 10.5. - 23.5.2021 sellaisten yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen, joihin osallistuu yli 20 henkeä. Ryhmän aiemman ehdotuksen mukaisesti tilaisuudet voitaisiin järjestää THL:n ja OKM:n turvallisuusohjeet huomioiden.

Oulun kaupunki on 5.5.2021 ilmoittanut kieltävänsä sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yli 10 henkilön yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset 16.5.2021 saakka.

Johtopäätökset:

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätös perustuu tämänhetkiseen alueellisen tilanteen kokonaisarvioon, jossa on arvioitu COVID-19 -taudin alueellisia tosiasiallisia vaikutuksia kansanterveyteen ja otetaan huomioon THL:n asiantuntemuksen lisäksi myös alueellisten viranomaisten näkemykset, sekä sosiaali- ja terveysministeriön antama ohjaus rajoitustoimien tarpeellisuudesta. Myös valtakunnallinen tilanne ja valtioneuvoston julkaisemat tavoitteet rajoitusten purkamiselle on otettu huomioon.

Tartuntoja on maakunnan keskuskaupungin Oulun ulkopuolellakin, mutta epidemiatilanne on Oulussa muuta maakuntaa huonompi. Tartuntamäärät ovat edelleen merkittäviä, mutta epidemiatilanteen heikentymistä selittää osin tunnettu sairaalaepidemia.

Joukkoaltistumisia ja tautiryvästyksiä on tähän mennessä esiintynyt epidemiologisesti erilaisilla alueilla. Ihmiset liikkuvat alueiden välillä paljon, ja etenkin suurempiin tapahtumiin usein saavutaan eri puolilta maata, jolloin valtakunnallinen epidemiatilanne vaikuttaa myös Pohjois-Pohjanmaan tilanteeseen. Pohjois-Pohjanmaan alueella on myös kuntia, joissa epidemiatilanne on hyvin rauhallinen, mutta pienissä kunnissa taudin suhteellinen ilmaantuvuus voi nousta rajusti muutamankin tapauksen myötä. Huonontunut epidemiatilanne alueen kunnissa voi aiheuttaa altistumisia ja tartuntoja myös niissä kunnissa, missä tartuntoja

ei ole ajankohtaisesti todettu. Aluehallintoviraston arvion mukaan alueen epidemiologisen tilanteen ja tiedossa olevien riskien vuoksi taudin leviämisen estäminen ennakoivasti on nyt tärkeää. Kokoontumisiin liittyvät riskit ovat tällä hetkellä edelleenkin liian suuret, jolloin rajoitustoimet ovat välttämättömiä.

Aluehallintoviraston rajoituspäätöksen tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Tällä rajauksella aluehallintovirasto puuttuu kokoontumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin. Päätöksen vaikutuksia yhteiskuntaan, talouteen, elinkeinoelämään ja perusoikeuksien toteutumiseen on arvioitu. Päätös ei kajoa näihin enempää kuin on välttämätöntä alueen mahdollisesti äkillisesti kiihtyvässä ja epävarmassa epidemiologisessa tilanteessa.

Yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi aluehallintovirasto pitää välttämättömänä Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueen yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten kieltämisen. Kuitenkin sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia tämän päätöksen määräys-kohdassa tarkemmin esitetyin edellytyksin.

Yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestäjien on otettava huomioon tartuntatautilain 58 c §:n asettamat velvoitteet.

Edellä todetun perusteella Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kuntien alueella voidaan edelleen todeta laaja yleisvaarallisen tartuntataudin (COVID-19) vaara. Tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kuntien alueella.

Aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudelleen, jos alueellinen epidemiologinen kokonaistilanne muuttuu.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 7, 8, 58 ja 91 §

Laki tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (147/2021) 58 c §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Pasi Eskola (puh. 0295 017 500).

Ylijohtaja

Terttu Savolainen

Aluehallintoylilääkäri

Pasi Eskola

Aluehallintovirasto käyttää sähköistä hyväksyntää, jonka merkinnät ovat asiakirjan lopussa.

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 22.2.2021 päivittämä ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa 6.6.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueen kunnat ja kuntayhtymät

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Oulun poliisilaitos

Jokilaaksojen ja Oulu-Koillismaan pelastuslaitokset

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maksutta

Tämä asiakirja PSAVI/4124/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/4124/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Eskola Pasi 06.05.2021 07:01

Ratkaisija Savolainen Terttu 06.05.2021 08:11